

четем следната персоналистка визия за културата: „Съдържанието на едно художествено творчество е било за всеки художник нещо съвсем ясно, нещо съвсем лично, защото то расте и крепне със самия него, защото то не е нищо друго освен неговата личност. При големите художници, колкото и различни да бъдат нарисваните лица, всъщност, погледнато по-дълбоко, те са едно и също лице – *личността* на художника“¹. Т.е., достойна за уважение, за култово признание и възхищение може да бъде само голямата, харизматична личност, която има какво да съобщи на другите и да ги покори; която е като „голямата вода на една река, притискаща преградите, докато ги разкъса“. Сам поетична и екзалтирана натура, с истински култ към великото, към подвига в живота, младият интелегент е обитавал изтънчения, високия свят на благородството, рицарството и аристократизма – всички те прояви на нравствения дълг. И именно благородството на личността Д. Кьорчев търси в художествените послания. Ако използваме емблематичния за времето нравствено-персоналистки речник на П. П. Славейков, критикът търси „човека во човека“.

Но тъкмо в „казуса „Славейков“ се заплита възелът на неразбирането, неприемането и даже еуфоричната стръв да бъде развенчан поетът. Едно подобно отношение предизвиква смущение от страна на Янко Янев, който в предговора към избраните съчинения на Кьорчев от 1933 г. (т. 1) поставя под въпрос тенденциозните критико-оценъчни хули и даже „анулира“ *post factum* заявената личностна неприязън: „С неговата мисъл се пробужда българската душа, освобождава се от робството си; и затова неговата неприязън към Пенчо Славейков, един от най-големите му съвременници, е непонятна. *Тази неприязън губи днес своето значение*. И двамата са големи и могъщо устремени, и двамата са пророци на българското бъдеще. И двамата ни изправят пред проблемата на новата българска личност“.

В много свои статии, студии, есета („Едно ново изискване в литературата“, „Близкото минало“, „Основните страни на художественото творчество и тяхната оценка“, „Индивидуализмът в нашата литература“, „Из миналото“ и др.) Кьорчев апострофира критическия догматизъм на д-р Кръстев, естетическия нормативизъм на кръга „Мисъл“, „кухото фразьорство“ на Пенчо Славейков по повод българската литература и интелигенция: „Може нашата интелигенция да бъде откърмена на кръстопът, да бъде сляпа, нравствено „джудже“, но тя върши своето –

¹ Кьорчев, Д. *Студии, статии, есета*. С., 1992, с. 140–141. Всички цитати от автора ще бъдат по тази книга, поради което в скоби ще отбелязваме само страниците или заглавията.